

Huishoudelijke Taakverdeling & Burgerlijke Staat

Een onderzoek naar de verklaring van verschillen in de verdeling van huishoudelijke taken tussen samenwonende en getrouwde stellen

Bacheloronderzoek Sociologie

Anna van Berkum, 3338932
Noortje Janssen, 3347559

Begeleider: Wike Been
24 juni 2011

Samenvatting

*Dit onderzoek naar de verschillen in huishoudelijke taakverdeling tussen getrouwde en samenwonende stellen had tot doel twee vragen te beantwoorden. De eerste vraag luidde: Is er een verschil in huishoudelijke taakverdeling tussen getrouwde en samenwonende stellen in Nederland? Om deze vraag te beantwoorden is er gebruik gemaakt van de 'incomplete institutionalization' theorie. Daaropvolgend is de vraag gesteld: Hoe kunnen de verschillen in huishoudelijke taakverdeling tussen getrouwde en samenwonende stellen verklaard worden? Dit is bekeken aan de hand van de in de literatuur dominante theoretisch perspectieven; het 'time availability'-, het 'relative resources'- en het 'genderperspectief'. **Methoden:** De steekproef bestond uit 2399 Nederlandse koppels waarvan er 361 samenwonend en 2038 getrouwd waren. Doormiddel van een lineaire regressieanalyse is onderzocht voor welk theoretisch perspectief de meeste ondersteuning bestaat. **Resultaten:** De regressie analyses lieten een significant effect zien voor burgerlijke staat, betaalde arbeid en gender ideologie op de verdeling van huishoudelijke taken. **Conclusies:** Resultaten laten zien dat samenwonende stellen hun taken meer gelijk verdelen dan getrouwde stellen. Voor zowel de 'incomplete institutionalization' theorie als voor het 'time availability'-, het 'relative resources'- en het 'gender' perspectief, is enige steun gevonden. **Trefwoorden:** Huishoudelijke taakverdeling, burgerlijke staat*

VOORWOORD

Voor u ligt ons bacheloronderzoek naar verschillen in de verdeling van huishoudelijke taken tussen getrouwde en samenwonende stellen. De keuze van dit onderwerp was eenvoudig. Anna had met haar minor ‘gender studies’ haar oog meteen al laten vallen op de mogelijkheid haar scriptie te schrijven over huishoudelijke taakverdeling. Ze was voornamelijk geïnteresseerd in de manier waarop gender deze taakverdeling beïnvloedt. Dit onderwerp sprak ook Noortje aan. Haar interesse voor sociale psychologie maakte dat ze vooral geïnteresseerd was in de factoren die invloed hebben op de taakverdeling op koppelniveau.

Tijdens het schrijven van dit onderzoek hebben wij voor het eerst de hele cyclus van onderzoek doorlopen. Dit vonden wij een erg leerzame ervaring. We hebben ervaren hoe het is een onderzoek grotendeels zelfstandig op te zetten en uit te voeren. Daardoor zijn we ons bewust geworden van alle factoren die hiermee gepaard gaan.

Onze bijzondere dank gaat uit naar de begeleider van ons onderzoek: Wike Been. Haar kritische commentaar en zinvolle aanvullingen hebben de kwaliteit en de voortgang van dit onderzoek bevorderd. Bovendien hebben we de samenwerking met Wike Been beide als aangenaam ervaren.

Al met al hebben we het afgelopen half jaar met veel plezier aan dit bacheloronderzoek gewerkt.

Noortje Janssen & Anna van Berkum

INLEIDING

Het huishouden is een essentieel onderdeel van het leven dat niet één dag overgeslagen kan worden (Batalova & Cohen, 2002). Kleding moet gewassen worden, eten moet bereid worden en het huis moet leefbaar blijven. De laatste vijftig jaar heeft veel onderzoek zich gericht op de huishoudelijke taakverdeling tussen mannen en vrouwen. Hoewel voor velen het beeld van de klassieke huisvrouw al tot de verre geschiedenis behoort, blijkt uit onderzoek dat het nog steeds de vrouwen zijn die meer huishoudelijke taken uitvoeren dan mannen (SCP, 2008).

Een onderzoek uit de Verenigde Staten laat zien dat de verdeling van huishoudelijke taken tussen mannen en vrouwen niet heel erg beïnvloed lijkt te zijn door veranderingen in het werkveld (Greenstein, 1996). Hoewel meer dan twee keer zo veel getrouwde vrouwen in 1996 een fulltime baan hadden dan in 1970, was de verdeling van de huishoudelijke taken in 1996 nauwelijks veranderd: mannen verrichtten nog steeds beduidend minder huishoudelijke taken dan vrouwen.

In Nederland zien we soortgelijke patronen. Vrouwen blijken veel meer tijd aan huishoudelijke taken te spenderen dan mannen (SCP, 2000). In 2005 besteedden Nederlandse vrouwen bijvoorbeeld gemiddeld 23 uur per week aan het huishouden terwijl mannen hieraan slechts 11,3 uur per week besteedden (SCP, 2008). Ook wanneer beide partners precies evenveel betaalde arbeid verrichten, blijken vrouwen meer huishoudelijke taken te verrichten.

Hoewel in de huidige maatschappij de vrouw wordt gestimuleerd om meer te werken, blijkt uit deze cijfers dat ook de huishoudelijke taken op haar schouders blijven rusten. De vergrijzing zorgt er namelijk voor dat de beroepsbevolking krimpt terwijl het aantal ouderen waarvoor pensioen moet worden betaald, toeneemt (CBS, 2004). Er zal een groot tekort ontstaan aan arbeidskrachten. Dit tekort op te vangen probeert het kabinet arbeidsdeelname van vrouwen te stimuleren (Taskforce DeeltijdPlus, 2010). De belasting met zowel onbetaald als betaald werk zorgt bij veel vrouwen echter voor een gevoel van werk- en tijdsdruk dat leidt tot stress (Baxter, Haynes & Hewitt, 2010). Om de toenemende arbeidsparticipatie van vrouwen te kunnen vergroten zonder de werkdruk van de vrouw ernstig te doen toenemen, zou het praktisch zijn de huishoudelijke taken in het gezin op een evenredige manier te verdelen (Bianchi, Milkie, Sayer & Robinson, 2000). Om het gebruik van een evenredige huishoudelijke taakverdeling te kunnen stimuleren is het interessant te onderzoeken welke factoren hiermee samenhangen. Uit internationaal onderzoek blijkt dat één van deze factoren de burgerlijke staat betreft. Het gaat hierbij voornamelijk om verschillen tussen samenwonende en getrouwde stellen.

Het fenomeen ‘samenwonen’ is de laatste jaren toegenomen (Baxter, 2005). Was in Nederland de kans dat je zou trouwen in de jaren 50 nog 90%, in 2002 was dit percentage gedaald naar nog maar 66% en dit loopt nog steeds terug (CBS, 2004). Wetenschappers houden daarom in steeds grotere mate rekening met samenwoonrelaties in het onderzoek naar huishoudelijke taakverdeling (e.g. Davis, Greenstein, Marks & Gerteisen-Marks, 2007; Cunningham, 2005). Verschillende Amerikaanse onderzoeken hebben de huishoudelijke taakverdeling van samenwonende stellen vergeleken met de taakverdeling van getrouwde stellen. Uit deze onderzoeken komt naar voren dat samenwonende stellen

over het algemeen een meer gelijke huishoudelijke taakverdeling hanteren dan getrouwde stellen (e.g. Davis et al., 2007; Cunningham, 2005; Baxter, 2005). Davis et al. (2007) merken op dat de relaties van getrouwde en samenwonende stellen wat betreft intimiteit, emotionele en seksuele relatie en de fysieke leefruimte waarschijnlijk niet zo veel van elkaar verschillen. Het verschil zit hem volgens Baxter et al. (2010) mogelijk in het feit dat getrouwde stellen een officieel vastgelegde sociale en legale gesanctioneerde status hebben. Echter in het geval van samenlevingscontracten gaat ook dit verschil niet op. Daarom is het interessant om te onderzoeken of en waarom de verdeling van huishoudelijke taken tussen beide relatievormen zou verschillen (Davis et al., 2007).

In eerdere studies naar dit onderwerp werd vaak maar aan één van de partners gevraagd naar zijn of haar relatieve bijdrage aan het huishoudelijk werk (e.g. Cunningham, 2005; Baxter, 2005). Uit onderzoek van Lee & Waite (2005) blijkt echter dat bij zelfrapportage de eigen bijdrage vaak overschat wordt, en de bijdrage van de partner onderschat. Daarnaast schijnt de tijd die een vrouw aan het huishouden besteedt, door zowel mannen als vrouwen te worden overschat. Mogelijk heeft deze *recall bias* de resultaten van eerder onderzoek beïnvloed. In deze studie zal daarom de relatieve bijdrage van beide partners worden berekend aan de hand van gerapporteerde minuten die per week aan een huishoudelijke taak worden besteed. Hierdoor zal een meer nauwkeurig en objectief beeld worden geschetst de daadwerkelijke taakverdeling dan in eerder onderzoeken het geval was.

Daarnaast is het onderzoek naar de verschillen in huishoudelijke taakverdeling tussen samenwonende en getrouwde stellen in Nederland slechts zeer beperkt uitgevoerd. In het huidige onderzoek zal daarom allereerst worden onderzocht of de resultaten van internationaal onderzoek generaliseerbaar zijn voor de Nederlandse samenleving. In dit onderzoek staan daarom twee vragen centraal. Allereerst zal worden onderzocht of er ook in Nederland verschillen zijn in de huishoudelijke taakverdeling tussen samenwonende en getrouwde stellen. De tweede en belangrijkste vraag van dit onderzoek luidt: Hoe kunnen de verschillen in huishoudelijke taakverdeling tussen getrouwde en samenwonende stellen verklaard worden?

Om deze twee vragen te kunnen beantwoorden, worden vier theoretische perspectieven tegenover elkaar gezet: ‘incomplete institutionalization’ het ‘relative resources perspectief’, het ‘time availability perspectief’ en het ‘genderperspectief’. Het eerste perspectief ‘incomplete institutionalization’ beargumenteert dat de taakverdeling vastgelegd is door middel van (ongeschreven) regels in de vorm van normen en waarden in een huwelijk. Deze zouden zorgen voor de traditionele verdeling van huishoudelijke taken. In een samenwoonrelatie zijn deze regels minder strikt en hebben mensen meer de kans dit zelf in te vullen (Davis et al., 2009). Het ‘relative resources’ perspectief heeft te maken met de meest rationele manier om taken tussen partners te verdelen. De benadering gaat er vanuit dat keuzes voor taakverdelingen bewust worden genomen en dat de kosten van deze verdeling zo laag mogelijk en de baten zo hoog mogelijk moeten zijn. In het ‘time availability’ perspectief staat de beschikbare tijd centraal. De partner die, naast bijvoorbeeld betaald

werk, de meeste tijd over heeft, zal volgens dit perspectief de huishoudelijke taken op zich nemen. Ten slotte staat in het 'genderperspectief' de gender ideologie centraal. De gender ideologie van een persoon zegt iets over de percepties en verwachtingen die iemand heeft over al dan niet traditionele man-vrouw rolverdelingen (Davis et al., 2007). De hierboven genoemde perspectieven komen uitgebreid voor in de hedendaagse literatuur over het verschil in de verdeling van huishoudelijke taken tussen samenwonende en getrouwde stellen. Deze grote hoeveelheid onderzoek heeft echter nog niet geleid tot een consensus over welke theorie deze verschillen het beste zou verklaren. In het huidige onderzoek zullen de theorieën daarom tegenover elkaar worden gezet. Op deze manier wordt bestudeerd welk theoretisch perspectief de verschillen in huishoudelijke taakverdeling tussen getrouwde en samenwonende stellen het best verklaart.

THEORIE

Dit onderzoek naar de verschillen in huishoudelijke taakverdeling tussen getrouwde en samenwonende stellen bestaat uit twee verschillende vragen. De eerste vraag luidt: Is er een verschil in huishoudelijke taakverdeling tussen getrouwde en samenwonende stellen in Nederland? Om deze vraag te kunnen beantwoorden wordt er gebruik gemaakt van de ‘incomplete institutionalization’ theorie. Daaropvolgend wordt de vraag gesteld: Hoe kunnen de verschillen in huishoudelijke taakverdeling tussen getrouwde en samenwonende stellen verklaard worden? Dit zal bekeken worden aan de hand van de in de literatuur dominante theoretisch perspectieven; de ‘time availability’-, het ‘relative resources’- en het ‘gender perspectief’.

‘Incomplete institutionalization’

Is er verschil in huishoudelijke taakverdeling tussen getrouwde en samenwonende stellen? Om deze vraag te beantwoorden wordt gebruik gemaakt van de ‘incomplete institutionalization’ theorie.

In een onderzoek naar een veranderende verdeling van huishoudelijke taken wanneer een samenwonend stel gaat trouwen, betrokken Baxter et al. (2010) de ‘incomplete institutionalization’ theorie. Volgens deze theorie is er bij samenwonende koppels ruimte om te onderhandelen over een meer gelijke verdeling van huishoudelijke taken. Deze ruimte zou worden veroorzaakt door gebrek aan duidelijke regels over de manier waarop een samenlevingsverband moet worden ingericht. Dit leidt ertoe dat mensen die samenwonen, in tegenstelling tot huwelijkspartners, meer vrijheid ervaren in de manier waarop ze hun taakverdeling vormgeven (Davis et al., 2007). Het trouwen gaat gepaard met meer van tevoren vastgelegde regels dan het samenwonen. Deze regels geven duidelijke richtlijnen over de huishoudelijke taakverdeling. Daardoor is er voor getrouwde stellen minder onderhandelingsruimte dan voor samenwonende stellen (Baxter, 2005). Getrouwde stellen zullen op basis van deze regels eerder geneigd zijn om de huishoudelijke taken zo te verdelen, zoals getrouwde stellen dat ook in het verleden deden: de man werkt en de vrouw doet het huishouden. Aan de hand van de ‘incomplete institutionalization’ van samenwonende stellen wordt allereerst het volgende verwacht:

Hypothese 1: Samenwonende koppels zullen een meer gelijke verdeling van huishoudelijke taken hebben dan getrouwde koppels.

De tweede vraag in dit onderzoek luidt: Hoe kunnen de verschillen in huishoudelijke taakverdeling tussen getrouwde en samenwonende stellen verklaard worden? Om deze vraag te beantwoorden wordt gebruik gemaakt van een drietal andere theoretische perspectieven. Deze perspectieven zullen naar verwachting elkaar aanvullen in het verklaren van het verschil in huishoudelijke taakverdeling tussen samenwonende en getrouwde stellen.

‘Relative resources’ en ‘time availability’

De verschillen in huishoudelijke taakverdeling tussen getrouwde en samenwonende stellen kunnen worden verklaard door een factor die zichtbaar wordt door een combinatie van twee klassieke theorieën, namelijk de ‘time availability’ en de ‘relative resources’ theorie, te gebruiken.

De ‘time-availability’ theorie suggereert dat de partner met de meest beschikbare tijd, geneigd zal zijn om het meeste aantal uren huishoudelijk werk te verrichten (Batalova & Cohen, 2002). Hierbij wordt verondersteld dat de partner die de meeste betaalde arbeid verricht, minder tijd over heeft om het huishouden te verzorgen. Wanneer de man een fulltime baan heeft zou dit betekenen dat de man minder doet in het huishouden omdat hij minder tijd over heeft dan de vrouw, die geen betaalde arbeid verricht (Davis et al., 2007). Maar dit zou volgens de ‘time-availability’ theorie ook betekenen dat wanneer de vrouw fulltime werkt en de man niet, de man meer huishoudelijke taken op zich zal nemen. De manier waarop de beschikbare tijd tussen partners wordt verdeeld, kan worden verklaard aan de hand van de ‘relative resources’ theorie.

De ‘relative resources’ theorie stelt dat de taakverdeling tussen de partners wordt beslist op basis van de bronnen en middelen die de man en de vrouw bezitten (South & Spitze, 1994). Hiermee worden zowel materiële bronnen zoals geld, en immateriële middelen zoals sociale status bedoeld. Het zou volgens deze theorie rationeel zijn om de taakverdeling op deze manier te hanteren, omdat de man in de huidige maatschappij relatief meer verdient dan de vrouw. De toewijzing van huishoudelijke taken wordt voornamelijk op basis van economische en rationele overwegingen gedaan. Mannen leveren een inkomen in het huishouden en in ruil hiervoor zouden vrouwen het huishouden doen. Het streven naar een optimale nutsituatie bepaalt de taakverdeling (Baxter, 2005). Het gaat hierbij om de rationele overwegingen omtrent materiële bronnen. De traditionele taakverdeling zou het meeste geld opleveren en zou de meest efficiënte manier zijn om de tijd en moeite te verdelen (Baxter, 2005; Davis et al., 2007).

Deze redenering gaat echter alleen op wanneer de partners hun kosten en baten gezamenlijk delen. Een voorbeeld hiervan is een gezamenlijke bankrekening. Mogelijk verschillen samenwonende en getrouwde stellen in de mate waarin deze gezamenlijke kosten en baten afwegingen maken. Het huwelijk kan worden gezien als een institutie waarin het behalen van individuele doelen wordt vervangen door het behalen van gezamenlijke doelen (Blumstein & Schwarz, 1983). Om dit zo effectief mogelijk te doen worden taken binnen een huwelijk op een zodanige manier verdeeld dat de gezamenlijke kosten laag zijn en de baten hoog. In de literatuur wordt dit fenomeen aangeduid als “joint utility maximization” (Blumstein & Schwarz, 1983). Omdat vrouwen gemiddeld minder verdienen dan mannen, is de opbrengst het hoogst wanneer de man betaalde arbeid verricht en daarom de vrouw de huishoudelijke taken op zich neemt. Tijdens een samenwoonrelatie streven beide partners daarentegen naar zo hoog mogelijke individuele baten en zo laag mogelijke individuele kosten (Blumstein & Schwarz, 1983). Het is dan voor beide partners zinvol om een betaalde baan te hebben zodat ze zichzelf financieel kunnen onderhouden en niet afhankelijk zijn van hun partner. De huishoudelijke taken zullen daarom bij samenwoonrelaties eerlijker verdeeld worden.

Voortvloeiend uit het hier gemaakte onderscheid tussen samenwonende en getrouwde stellen volgt logischerwijs de verwachting dat getrouwde stellen een minder gelijke huishoudelijke taakverdeling handhaven dan samenwonende stellen. Deze verwachting wordt in verschillende Amerikaanse onderzoeken bevestigd. South en Spitze (1994) vinden bijvoorbeeld dat getrouwde stellen een ongelijke huishoudelijke taakverdeling hanteren in vergelijking met andere vormen van burgerlijke staat. Gupta (1999) laat zien dat vrouwen bij de sluiting van een huwelijk in toenemende mate huishoudelijke taken gaan uitvoeren en mannen juist minder huishoudelijke taken op zich nemen. De huishoudelijke taakverdeling wordt hierdoor meer ongelijk. Verwacht wordt dat ook in Nederland getrouwde stellen zich van samenwonende stellen onderscheiden door het gebruik van ‘joint utility maximization’. Doordat getrouwde stellen de kosten en baten in de relatie delen (joint utility maximization), is het voor de man dus rationeel om het grootste gedeelte van de betaalde arbeid op zich te nemen (relative resources). De ‘beschikbare tijd’ voor het huishouden van de man in een huwelijk is daardoor kleiner dan de ‘beschikbare tijd’ van een samenwonende man (time availability). Hieruit voortvloeiend luidt de tweede hypothese:

Hypothese 2: Het effect van burgerlijke staat op de huishoudelijke taakverdeling wordt verklaard door het verschil in de verdeling van betaalde arbeid tussen mannen en vrouwen.

‘Gender’

Bovenstaande theoretische perspectieven zijn veelvuldig bekritiseerd. Verschillende onderzoekers menen dat verdeling van huishoudelijke taken niet puur op basis van rationele keuzes en de beschikbare tijd kunnen worden verklaard (e.g. Bianchi et al., 2000). Gender ideologie zou een belangrijke rol spelen bij de totstandkoming van de verdeling van huishoudelijke taken. In de literatuur wordt gebruik gemaakt van de ‘gender socialisatie’ theorie (Cunningham, 2005). Met gender socialisatie wordt de manier bedoeld waarop mensen nog voor aanvang of tijdens hun relatie zijn gesocialiseerd wat betreft de gewenste rolverdeling tussen mannen en vrouwen. De gender socialisatietheorie stelt dat mannen en vrouwen het huishoudelijk werk verdelen afhankelijk van wat zij hebben geleerd en wat zij geloven over wat het juiste gedrag is voor beide seksen (Cunningham, 2005). De huidige opvattingen over de gewenste rolverdeling kunnen worden gezien als gender ideologie, terwijl gender socialisatie het proces is dat mensen bewust laat worden van deze rolverdelingen (Baxter, 2005). Gender ideologie kan worden gezien als een dimensie die loopt van traditionele tot moderne opvattingen over de gewenste rolverdeling. De meest traditionele opvatting zou zijn dat vrouwen alle huishoudelijke taken op zich dienen te nemen terwijl mannen een betaalde baan hebben en buitenshuis klussen, de taken zijn dan strikt gescheiden. De meest moderne opvatting zou zijn dat mannen en vrouwen een exact egalitaire rolverdeling dienen te hanteren (Cunningham, 2005). Onderzoek toont aan dat er een verband is tussen gender ideologie en huishoudelijke taakverdeling (Greenstein, 1996). Het hebben van traditionele opvattingen over de rolverdeling tussen mannen en vrouwen, leidt tot een daadwerkelijke traditionele, en dus ongelijke taakverdeling (Cunningham, 2005).

Mogelijk verschillen getrouwde en samenwonende stellen van elkaar wat betreft gender ideologie (Davis et al., 2007). Het huwelijk wordt namelijk vaak gezien als een traditionele institutie. Verwacht wordt daarom dat mensen met een traditionele gender ideologie vaker de stap zetten om te trouwen dan mensen met een minder traditionele gender ideologie. Onderzoek van Davis et al. (2007) bevestigt deze verwachting en laat zien dat er sprake is van een selectie effect van gender ideologie op de keuze voor het huwelijk dan wel samenwonen. Daarnaast zou de traditionele context van het huwelijk, uiteindelijk de vroeger ontwikkelde gender ideologie kunnen overschaduwen (Baxter, 2010). In dit geval verandert gender ideologie dus als gevolg van de keuze van het huwelijk. Resultaten van Baxter (2005) lieten inderdaad zien dat naarmate het huwelijk vorderde, de gender ideologie van de partners traditioneler werd. In beide gevallen zou het betekenen dat getrouwde stellen, door een traditionelere gender ideologie een meer ongelijke taakverdeling hanteren dan samenwonende

stellen. Het is volgens het gender perspectief dus niet de burgerlijke staat, maar de daarmee samenhangende gender ideologie die ervoor zorgt dat er verschillen zijn in huishoudelijke taakverdeling tussen samenwonende en getrouwde stellen. De laatste hypothese luidt daarom: *Hypothese 3: Het effect van burgerlijke staat op huishoudelijke taakverdeling wordt verklaard door gender ideologie.*

METHODE

Beschrijving dataset

In dit onderzoek naar de verdeling van huishoudelijke taken wordt gebruik gemaakt van een databestand afkomstig van Netherlands Kingship Panel Study (NKPS). De NKPS heeft tot doel om de familiebanden in Nederland in kaart te brengen (Dykstra, Kalmijn, Knijn, Komter, Liefbroer & Mulder, 2005). Bovendien wil het aantonen dat ook in deze tijd, waarin het lijkt alsof banden met vrienden en werk een veel belangrijkere rol lijken in te nemen dan twintig jaar geleden, nog steeds familiebanden niet zijn weg te denken in onze westerse samenleving. De studie is uitgevoerd door een samenwerkingsverband tussen verschillende instellingen, namelijk met het Nederlands Demografisch Instituut (NIDI), Universiteit Utrecht, Universiteit van Amsterdam, Erasmus Universiteit Rotterdam en Universiteit van Tilburg. Deze instellingen hebben het onderzoek ook op financieel gebied ondersteund. Echter wordt de NKPS voor een groter deel bekostigd door de Nederlandse Organisatie voor Wetenschappelijk Onderzoek (NWO) (Dykstra, Kalmijn, Knijn, Komter, Liefbroer & Mulder, 2007). De NKPS bestaat uit meerdere 'rondes'. Momenteel wordt er een derde ronde uitgevoerd. In de eerste ronde werden in de periode september 2002 tot en met januari 2004 9.500 personen geïnterviewd. Deze respondenten hebben een schriftelijke vragenlijst ingevuld en daarna hebben ook familieleden een schriftelijke vragenlijst ingevuld. De vragen die beantwoord moesten worden gingen ondermeer over de omvang van de familie en over hoe vaak er contact was met familie (Dykstra et al., 2005).

In dit onderzoek naar huishoudelijke taakverdeling wordt gebruik gemaakt van de tweede ronde van het NKPS. In de tweede ronde werden de respondenten uit de eerste ronde opnieuw ondervraagd. Dit gebeurde in de periode van september 2006 tot en met juni 2007. Er hebben ongeveer 6000 respondenten mee gedaan aan deze ronde. Tijdens deze ronde was de non-respons 26,2 %, hier waren verschillende redenen voor, bijvoorbeeld omdat ze weigerde mee te doen of omdat ze te ziek waren de enquêtes in te vullen. Mensen in de leeftijdsklasse van 18 tot 30 jaar laten een hogere non-response zien dan in de leeftijdsklasse van 31 tot 45 jaar.

Een verandering ten opzichte van de eerste ronde was dat er nu meer mogelijkheden waren om de vragenlijsten in te vullen. Naast dat de interviewer zelf langs kwam om de vragen af te nemen was het dit keer mogelijk ook telefonisch te antwoorden, maar ook via internet was het mogelijk de vragenlijsten in te vullen (Dykstra et al., 2007). Daarnaast zijn ook de antwoorden van een kleine migrantensteekproef opgenomen in het bestand. Dit zorgt ervoor dat de data representatiever zijn voor de huidige Nederlandse multiculturele samenleving dan de data uit de eerste ronde.

Onderzoekspopulatie

De oorspronkelijke steekproef uit het NKPS databestand betrof 6091 respondenten. Dit onderzoek richt zich specifiek op de verschillen die verwacht worden tussen samenwonende en getrouwde mannen en vrouwen. Om deze reden bestaat de onderzoeksgroep waarmee de analyses zijn uitgevoerd alleen uit respondenten die ofwel samenwonend of getrouwd zijn. Op basis van burgerlijke staat zijn 1844 mensen uit de dataset verwijderd. De tweede filter vond plaats door alle respondenten te verwijderen waarvan de partner niet heeft mee gewerkt aan de vragenlijsten van het NKPS. In 1551 gevallen had de partner de vragenlijst niet ingevuld. Ook deze respondenten zijn uitgesloten. Daarnaast werd er in dit onderzoek alleen gekeken naar hetero relaties, dus personen met homo relaties zijn uitgesloten. Dit betrof 26 koppels. Na uitsluiting van deze respondenten kwam het uiteindelijke aantal respondenten op een aantal van 2696. Daarnaast zijn ook de personen uit de dataset verwijderd waarvan relevante data ontbraken. In 108 gevallen kon er geen score voor gender ideologie van het koppel worden berekend. Deze respondenten zijn verwijderd. In 103 gevallen betrof het missings in de rapportage van het aantal uren betaalde arbeid en bij 90 koppels kon geen score voor het aandeel dat de vrouw aan huishoudelijk werk besteedt, worden berekend. Na uitsluiting van deze missings bleven er 2399 respondenten over waarmee de analyses zijn voltrokken. Alle respondenten zijn inwoners van Nederland. De respondenten zijn tussen de 22 en 86 jaar oud, met een gemiddelde leeftijd 50,4 jaar.

Operationalisering

Afhankelijke variabele:

Huishoudelijke taakverdeling

Huishoudelijke taken zijn onbetaalde werkzaamheden die worden uitgevoerd om gezinsleden en het huis te onderhouden (Shelton & John, 1993). Met huishoudelijke taakverdeling wordt de relatieve verdeling van uitsluitend routinematige huishoudelijke taken bedoeld. Met routinematige huishoudelijke taken wordt geduid op taken zoals stofzuigen, wassen, koken (Cunningham, 2005). In tegenstelling tot bijvoorbeeld tuinieren en schilderen van het huis, zijn routinematige huishoudelijke taken minder optioneel en minder mogelijk om uitgesteld te worden (Starrels, 1994). Mensen noemen de routinematige taken zwaar en oninteressant, de meeste mensen rapporteren dat ze deze taken niet voor hun plezier uitvoeren (Coltrane, 2000). Klussen in en rond het huis, vuilnis buiten zetten en papierwerk vallen dus niet binnen de categorie waarmee de variabele huishoudelijke taakverdeling gemaakt wordt. Deze klussen, die over het algemeen minder vaak hoeven worden uitgevoerd, en daarmee dus minder routinematig zijn, worden als minder vervelend en minder tijdrovend ervaren (Coltrane, 2000). De zorg voor kinderen wordt in dit onderzoek niet als routinematige huishoudelijke taak beschouwd, en zal daarom niet meegenomen worden in de analyses.

De huishoudelijke taakverdeling wordt gemeten doormiddel van vier items die door beide partners worden ingevuld. Deze items zijn: (a) De tijd gependeed aan schoonmaken en opruimen, (b) de tijd gependeed aan boodschappen doen, (c) De tijd gependeed aan het voorbereiden van maaltijden (koken, brood smeren enz.), (d) de tijd gependeed aan wassen en strijken. Deze items worden door beide partners beantwoord door per taak in te vullen hoeveel minuten per week de persoon zelf hieraan wordt besteed. De tijd dat een koppel in zijn geheel aan huishoudelijke taken besteedt wordt berekend en aan de hand hiervan kan de relatieve bijdrage van de man en de vrouw berekend worden. De toetsende analyse zal worden uitgevoerd op basis van een continue variabele. Deze continue variabele is gebaseerd op het aandeel van de vrouw van het totale percentage van het koppel dat aan huishoudelijke taken wordt besteedt.

Aan de hand van de antwoorden wordt er daarnaast een nieuwe variabele gemaakt, 'verdeling huishoudelijke taken'. Deze zal bestaan uit: Categorie 1: vrouwen doen veel meer in het huishouden (dit betekent dat de vrouw 80 tot 100% van het totale aantal minuten van het koppel op zich neemt). Categorie 2: vrouwen doen meer dan mannen in het huishouden (dit betekent dat de vrouw 60 tot 79% op zich neemt). Categorie 3: vrouwen en mannen doen evenveel in het huishouden (dit betekent dat de vrouw 40-59 % of de man 40-59% op zich neemt). Categorie 4: mannen doen meer dan vrouwen in het huishouden (dit betekent dat de man 60 tot 79% op zich neemt). Categorie 5: mannen doen veel meer dan vrouwen in het huishouden (dit betekent dat de man 80 tot 100% op zich neemt). Er wordt gekozen voor deze manier omdat hierdoor een overzichtelijk beeld kan worden gegeven van de verdeling van huishoudelijke taken. Met deze categoriale variabele zal de beschrijvende analyse worden gedaan.

Onafhankelijke variabelen:

Burgerlijke staat

Omdat dit onderzoek zich slechts richt op respondenten die momenteel getrouwd of samenwonend zijn, wordt onder burgerlijke staat verstaan of een stel op het moment van onderzoek getrouwd is of samenwoont. Hiertoe worden twee items beantwoord die door een van de partners met ja/nee kunnen worden ingevuld. Dit zijn (a) Bent u op dit moment getrouwd? (b) Woont u op dit moment samen met uw partner? Mensen worden aangemerkt als getrouwd wanneer ze beide vragen met 'ja' beantwoorden. Mensen worden aangemerkt als samenwonend wanneer ze de eerste vraag met 'nee' en de tweede vraag met 'ja' beantwoorden. Mensen die ontkennend antwoorden op de tweede vraag worden uit de onderzoeksgroep verwijderd omdat de huishoudelijke taakverdeling in LAT-relaties niet zal worden meegenomen. Er wordt een dummy variabele geconstrueerd waarbij de referentiegroep bestaat uit de samenwonende stellen, gecodeerd met een 0. De andere groep bestaande uit getrouwde stellen is gecodeerd met een 1. Zowel de beschrijvende als de toetsende analyses worden uitgevoerd met deze dummy variabele.

Betaalde arbeid

Met 'betaalde arbeid' wordt de relatieve verdeling van het aantal uren betaald werk van beide partners bedoeld. Hiertoe wordt door beide partners één item beantwoord (a) Hoeveel uur per week besteed u aan betaalde arbeid? De vraag wordt beantwoord door het aantal uren in te vullen dat aan betaald werk wordt besteed. Het aantal uren dat een koppel in zijn geheel aan 'betaalde arbeid' besteedt wordt berekend. Aan de hand hiervan kan de relatieve bijdrage van de man en de vrouw berekend worden. De toetsende analyse zal worden gedaan op basis van een continue variabele gebaseerd op het percentage van de totale tijd die het koppel betaald werk besteedt, dat de vrouw hiervan vervult. Om gepensioneerden en ander niet-werkenden niet uit te sluiten van de analyses is er gekozen om het aantal uren dat zij aan betaalde arbeid besteden op '1' vast te stellen. Wanneer beide partners gepensioneerd zijn ontstaat dan een verdeling van betaalde arbeid van 50% om 50%. De relatieve beschikbare tijd wordt hierdoor nauwelijks beïnvloed maar de invloed van beschikbare tijd op huishoudelijke taakverdeling kon zo wel worden berekend.

Aan de hand van de antwoorden wordt er daarnaast een nieuwe variabele gemaakt, 'verdeling betaalde arbeid'. Deze zal bestaan uit: Categorie 1: vrouwen verrichten veel meer betaalde arbeid (dit betekent dat de vrouw 80 tot 100% op zich neemt). Categorie 2: vrouwen verrichten meer betaalde arbeid dan mannen (dit betekent dat de vrouw 60% tot 79% op zich neemt). Categorie 3: vrouwen en mannen verrichten evenveel betaalde arbeid (dit betekent dat de vrouw 59-40% of de man 59-40% op zich neemt). Categorie 4: mannen verrichten meer betaalde arbeid dan vrouwen (dit betekent dat de man 60 tot 79% op zich neemt). Categorie 5: mannen verrichten veel meer betaalde arbeid dan vrouwen (dit betekent dat de man 80 tot 100% van de betaalde arbeid op zich neemt). Met deze categoriale variabele zal de beschrijvende analyse worden gedaan. Omdat dit een overzichtelijk beeld zal geven.

Gender ideologie

De gender ideologie van een persoon zegt iets over de percepties en verwachtingen die iemand heeft over al dan niet traditionele man-vrouw rolverdelingen (Davis et al., 2007). Dit wordt gemeten door het totaal van de score op een aantal stellingen te nemen die het hebben van een traditionele gender ideologie meten.

De indicator voor gender ideologie bestaat uit een subset van 6 stellingen uit de categorie "familienormen" die de houdingen van de respondenten ten opzichte van man-vrouw rollen binnen het gezin aangeven. Qua inhoud komen de stellingen overeen met de stellingen die gebruikt zijn in eerder onderzoek naar gender ideologie (Bianchi et al., 2000; Baxter, 2005). Om te meten of deze stellingen ook één onderliggend construct meten, is daarnaast een factoranalyse uitgevoerd. Hieruit bleek dat de items voldoende met elkaar correleren. Er zijn geen items verwijderd.

Beide partners is gevraagd aan te geven in hoeverre ze het eens waren met de volgende stellingen: (a) vrouwen zouden moeten stoppen met werken na de geboorte van hun eerste kind, (b)

single moeders mogen hun kinderen alleen opvoeden, (c) het hebben van vrouwelijke supervisors is onnatuurlijk, (d) werkende moeders zijn egoïstisch, (e) traditie definieert de verdeling van huishoudelijke taken. De antwoordcategorieën bestaan uit een vijfpuntsschaal gerangschikt van ‘heel erg mee eens’ (1) ‘heel erg mee oneens’ (5). Zeer bevestigende antwoorden op de stellingen duiden op een zeer traditionele gender ideologie. De antwoorden bij de stelling (b) worden omgecodeerd omdat dit een ‘moderne’ stelling is.

De totaalscore op gender ideologie wordt berekend door alle scores bij elkaar op te tellen, te delen door het aantal items en vervolgens deze gemiddelde scores van beide partners bij elkaar op te tellen en te delen door 2. Hieruit komt een score tussen de 1 (zeer traditioneel) en de 5 (zeer modern). Dit zal de continue variabele zijn waarmee de toetsende analyses zullen worden uitgevoerd. Een continue variabele van gender ideologie is een vereiste voor het kunnen uitvoeren van een regressie. In de analyse wordt ook dezelfde score voor mannen en vrouwen apart opgenomen. Het gaat hier om de ruwe score per persoon.

Voor de beschrijvende analyses is hiervan ook categoriale variabele gemaakt. Deze is berekend door het bereik van de mogelijke scores (1 tot 5) door 3 te delen. Wanneer de gemiddelde score van het koppel tussen 1 en 2,333 zit betekent dat dit in de categorie ‘traditioneel’ belanden. Zit de gemiddelde score van het koppel tussen de 2,334 en 3,666 dan wordt dit in de tweede, ‘gemiddelde’ categorie geplaatst en de laatste, ‘moderne’ categorie bestaat uit koppels die een score hebben tussen de 3,667 en 5.

Controle variabele

Leeftijd

Om aan te kunnen tonen dat het effect van gender ideologie, betaalde arbeid en burgerlijke staat niet toe te wijzen is aan leeftijd wordt er voor leeftijd gecontroleerd. Dit wordt gedaan met het item ‘geboortejaar’. Er wordt door beide partners geantwoord met het geven van het geboortejaar in cijfers. Deze wordt vervolgens omgecodeerd naar leeftijd, door het geboorte jaar af te trekken van het jaartal van afname van de vragen. Dit resulteert in de leeftijd van de respondenten. De gemiddelde leeftijd van het stel wordt berekend door de twee leeftijden bij elkaar op te tellen en door twee te delen. Dit getal wordt uiteindelijk meegenomen in de analyses.

Analyse techniek

Beschrijvende analyses

Het mogelijke verband tussen burgerlijke staat en de verdeling van huishoudelijk werk, is visueel gemaakt met behulp van een stacked bar-diagram. Zoals bij de operationalisatie al is weergegeven, is de variabele ‘huishoudelijke taakverdeling’ voor deze beschrijvende analyse als categoriale variabele meegenomen om zichtbaar te maken hoe getrouwde en samenwonende stellen van elkaar verschillen

met betrekking tot huishoudelijke taakverdeling. De huishoudelijke taakverdeling is meegenomen als dummy variabele.

Het mogelijke verband tussen ‘burgerlijke staat’ en ‘betaalde arbeid’, is ook weergegeven in een stacked bar-diagram. De variabele ‘betaalde arbeid’ is voor de beschrijvende analyse als categoriale variabele meegenomen, ‘burgerlijke staat’ is meegenomen als dummy variabele. Hierdoor wordt zichtbaar in hoeverre samenwonende van getrouwde stellen verschillen wat betreft de verdeling van betaalde arbeid.

Ten slotte is het mogelijke verband tussen ‘burgerlijke staat’ en ‘gender ideologie’ weergegeven in een stacked bar-diagram. ‘Gender ideologie’ is meegenomen als de categoriale variabele, ‘burgerlijke staat’ is meegenomen als dummy variabele. Hierdoor wordt inzichtelijk gemaakt of samenwonende stellen van getrouwde stellen verschillen wat betreft gender ideologie.

Toetsende analyses

De hypothesen worden getoetst aan de hand van een multiplere lineaire regressiemodel. Om de eerste hypothese te toetsen zal slechts de onafhankelijke variabele ‘burgerlijke staat’ samen met de afhankelijke variabele ‘aandeel dat de vrouw huishoudelijke taakverdeling besteedt’ in het model worden meegenomen (toetsing hypothese 1). Vervolgens wordt de onafhankelijke variabele ‘betaalde arbeid’ in het model opgenomen om te zien of en hoeveel van de verklaarde variantie van de burgerlijke staat door deze mediators afneemt (toetsing hypothese 2). Vervolgens zal ook ‘gender ideologie’ worden opgenomen in het model. Zo zal worden gekeken in hoeverre de effecten van ‘burgerlijke staat’ en ‘werk’ blijven bestaan wanneer ‘gender ideologie’ wordt toegevoegd (Hypothese 3). In dit regressiemodel wordt huishoudelijke taakverdeling meegenomen als intervalvariabele. In het laatste model is vervolgens getoetst of de gender ideologie van de man en vrouw een verschillend effect hebben op het aandeel dat de vrouw huishoudelijke taakverdeling besteedt. Ten slotte is in een exploratieve analyse getoetst of er verschillen zijn tussen het effect van de individuele gender ideologie van beide partners tussen samenwonende en getrouwde stellen.

Er is gebruik gemaakt van de formule $Z = \frac{B1 - B2}{\sqrt{SE1^2 + SE2^2}}$ om te controleren of de bijdrage van de variabelen in de achtereenvolgende modellen significant van elkaar verschillen (Paternoster, Mazerolle & Piquero, 1998). Op basis van deze Z-test kan voor verschillende variabelen worden getoetst of de nulhypothese $b1=b2$ kan worden verworpen.

RESULTATEN

Beschrijvende statistieken

In tabel 1 zijn de beschrijvende statistieken van de variabelen te zien. Deze statistieken laten zien dat er sprake is van een scheve verdeling van huishoudelijke taken tussen mannen en vrouwen. Te zien is allereerst dat vrouwen gemiddeld bijna 15 uur per week meer aan huishoudelijke taken besteden dan mannen. Daarnaast is te zien dat in de hele steekproef de gemiddelde gender ideologie van het koppel modern te noemen is. In een range van 1 tot 5 waarin 1 zeer traditioneel is en 5 zeer modern, scoren de koppels gemiddeld 4,03. Vrouwen blijken met een gemiddelde score van 4,14 moderner te zijn dan mannen met een score van 3,92.

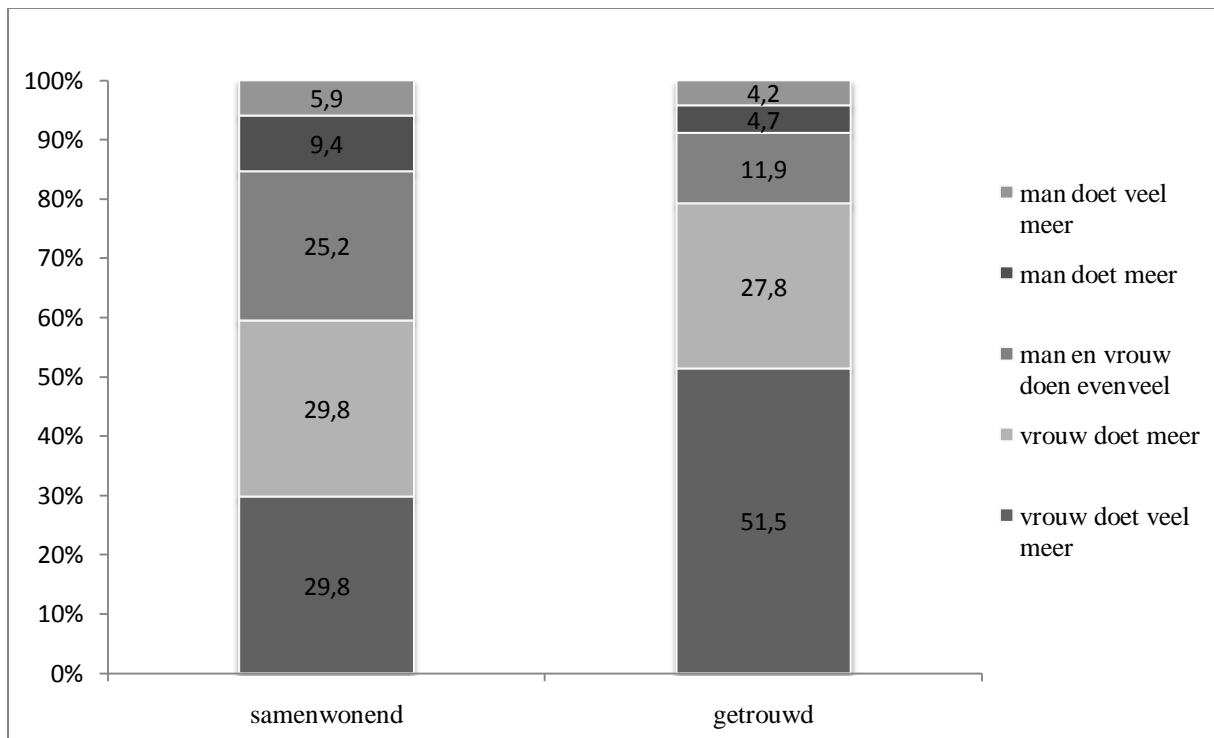
Mannen verrichten meer betaalde arbeid dan vrouwen. De gemiddelde werkweek voor mannen bestaat uit 29,25 uur. Dit is 10 uur minder dan het landelijk gemiddelde van 39,2 uur (CBS,2011). Ook de vrouwen in de steekproef werken minder dan de gemiddelde vrouw in Nederland. De gemiddelde werkweek van een vrouw in de steekproef bedraagt 16,05 uur terwijl de gemiddelde Nederlandse werkende vrouw hieraan 28,4 uur besteedt. Dit wordt mogelijk veroorzaakt door het feit dat mensen die geen betaalde arbeid (meer) verrichten wel zijn meegenomen in de steekproef. Omdat zij geen betaalde arbeid verrichten halen ze het gemiddelde naar beneden. Er zijn 762 individuen en 759 partners die geen betaalde arbeid verrichten.

Tabel 1. Beschrijvende statistieken

	M (SD) of %	Range
<i>Afhankelijke variabele</i>		
Aantal uren huishoudelijke taken vrouw	22,45 (14,15)	0,00 – 83,83
Aantal uren huishoudelijke taken man	7,74 (7,69)	0,00- 62,17
<i>Onafhankelijke variabelen</i>		
Gender ideologie koppel	4,03 (0,54)	1,00-5,00
Gender ideologie man	3,92 (0,64)	1,00-5,00
Gender ideologie vrouw	4,14 (0,58)	1,00-5,00
Aantal uren betaalde arbeid man	29,25 (20,13)	0,00 - 80
Aantal uren betaalde arbeid vrouw	16,05 (14,55)	0,00 - 80
Samenwonend (in %)	14,7	
Getrouwd (in %)	85,3	
<i>Controle variabele</i>		
Gemiddelde leeftijd koppel	50 (13)	22-86

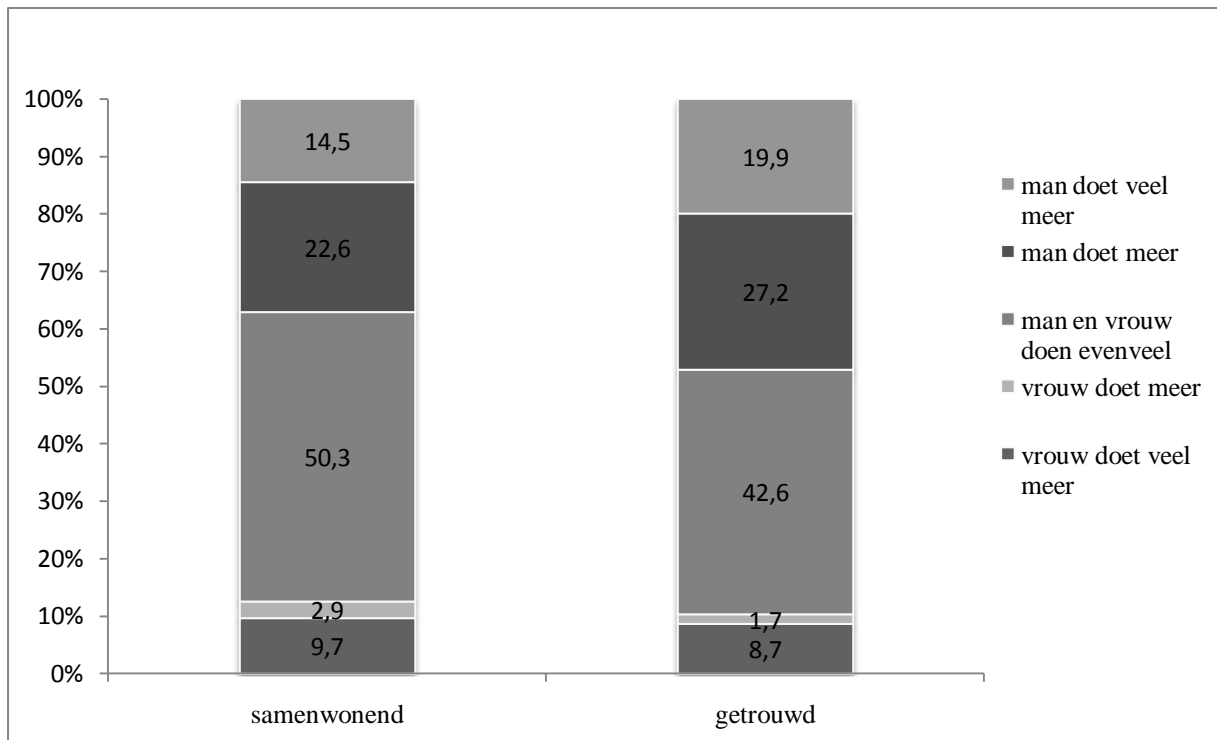
N = 2399

Figuur 1 laat zien hoe getrouwde en samenwonende stellen de routinematige huishoudelijke taken verdelen. Duidelijk komt naar voren dat bij zowel samenwonende als getrouwde stellen, het grootste gedeelte van de routinematige huishoudelijke taken door de vrouw wordt uitgevoerd. Echter is het aandeel van de vrouw groter bij getrouwde dan bij samenwonende stellen. Te zien is bijvoorbeeld dat getrouwde vrouwen in 51,5% van de gevallen 'veel meer' routinematige huishoudelijke taken op zich neemt. Hiermee wordt bedoeld dat 80 tot 100% van de taken door haar uitgevoerd worden. Samenwonende vrouwen voeren daarentegen in 29,8% van de gevallen 'veel meer' routinematige huishoudelijke taken uit dan hun partners. Ook valt op dat samenwonende stellen (25,2%) hun routinematige huishoudelijke taken vaker dan getrouwde stellen (11,9%), gelijk verdelen. Ten slotte is te zien dat bij samenwonende stellen (9,4%) twee keer zo vaak dan bij getrouwde stellen (4,7%), de man meer huishoudelijke taken vervult dan de vrouw. Kortom, deze tabel laat zien dat de verdeling van routinematige huishoudelijke taken van getrouwde stellen lijkt te verschillen van de verdeling van samenwonende stellen.



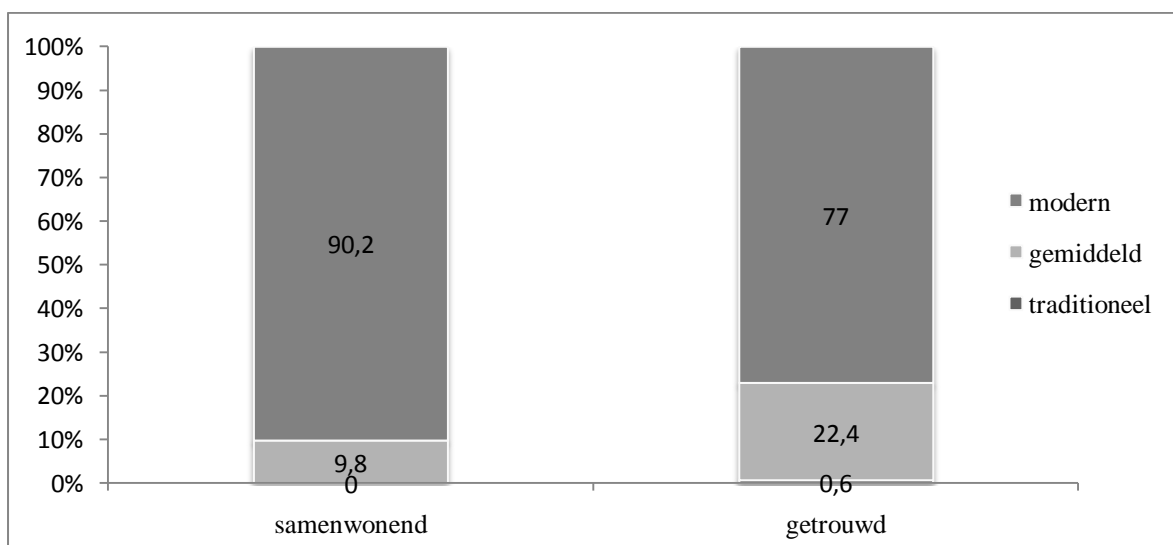
Figuur 1. Verdeling huishoudelijk werk naar burgerlijke staat in percentages.

In figuur 2 wordt de verdeling van betaalde arbeid naar burgerlijke staat getoond. Opvallend is dat het grootste gedeelte van zowel de samenwonende als de getrouwde stellen, mannen en vrouwen evenveel betaalde arbeid verrichten. Toch zijn er ook tussen getrouwde en samenwonende stellen verschillen zichtbaar. Zo werkt 37,1% van de samenwonende mannen meer dan hun partner, terwijl dit 47,1% van de getrouwde mannen betreft.



Figuur 2. Verdeling betaalde arbeid naar burgerlijke staat in percentages.

Ten slotte laat figuur 3 de verdeling van gender ideologie naar burgerlijke staat zien. Opvallend is allereerst dat het grootste gedeelte van zowel de samenwonende (90,2%) als de getrouwde stellen (77,0%) een moderne gender ideologie aanhangt. Daarnaast is het percentage traditionele gender ideologie bij zowel samenwonende (0%) als getrouwde stellen (0,6%) minimaal. Getrouwde stellen hebben vaker dan samenwonende stellen een ‘gemiddelde’ gender ideologie. Getrouwde stellen lijken dus op basis van dit figuur een ietwat traditionelere gender ideologie aan te hangen dan samenwonende stellen.



Figuur 3. Verdeling gender ideologie naar burgerlijke staat in percentages

De beschrijvende analyses schetsen een beeld van de verschillen in verdeling van routinematige huishoudelijke taken en betaalde arbeid, alsmede de gender ideologie van samenwonende en getrouwde stellen. Echter kunnen er op basis van deze gegevens geen uitspraken worden gedaan over de samenhang tussen bijvoorbeeld gender ideologie en huishoudelijke taakverdeling bij getrouwde en samenwonende stellen. De toetsende analyses maken dit wel mogelijk.

Toetsende analyses

Tabel 2. Ongestandaardiseerde resultaten van de lineaire multi-pele regressie voor het aandeel van de huishoudelijke taken van de vrouw.

	Model 1	Model 2	Model 3	Model 4	Model 5
Intercept	65,800*** (1,935)	61,342*** (2,013)	51,546*** (2,227)	81,363*** (4,762)	79,901*** (4,805)
Burgerlijke staat					
Getrouwde stellen (ref)	-	-	-	-	-
Samenwonende stellen	-	10,147*** (1,411)	6,884*** (1,338)	6,175*** (1,378)	6,184*** (1,377)
Betaalde arbeid					
Man en vrouw evenveel (41-59%) (ref)	-	-	-	-	-
Vrouw 80 tot 100%	-	-	-7,033*** (1,747)	-6,391*** (1,732)	-6,438*** (1,730)
Vrouw 60 tot 79%	-	-	-4,287 (3,368)	-2,967 (3,339)	-3,189 (3,338)
Man 60 tot 79%	-	-	8,945*** (1,225)	9,096*** (1,213)	9,085*** (1,212)
Man 80 tot 100%	-	-	14,122*** (1,307)	12,583*** (1,312)	12,649*** (1,312)
Gender ideologie					
Koppel	-	-	-	-6,453*** (,914)	-
Man	-	-	-	-	-4,714*** (,815)
Vrouw	-	-	-	-	-1,502 (,907)
Controlevariabele					
Leeftijd koppel	,144*** (,037)	,061 (,038)	,221*** (,040)	,161** (,041)	,165*** (0,041)
R ²		0,027	0,098	0,117	0,118
N	0,006 2399	2399	2399	2399	2399

*p<.05 , ** p<.01 , *** p<.001 (tweezijdige toets)

NB: De getallen tussen haakjes zijn standaard errors.

Het eerste model in tabel 2 is een 'leeg model' waarin slechts de controlevariabele leeftijd wordt meegenomen. Dit model laat zien dat er een effect is van leeftijd. Wanneer het stel jonger is, neemt het aandeel dat vrouwen aan huishoudelijke taken besteedt, af ($b = -.144, p < .001$).

Het tweede model in tabel 2 laat zien in hoeverre burgerlijke staat de taakverdeling van routinematige huishoudelijkwerk tussen mannen en vrouwen beïnvloedt. Het model laat een positief effect zien ($b = 10,147, p < .001$) van burgerlijke staat op het aandeel van het totale huishoudelijk werk dat de vrouw aan hieraan besteedt. Bij getrouwde stellen is het aandeel dat vrouwen aan huishoudelijke taken besteedt dus groter dan bij samenwonende stellen. Dit wijst op een significante invloed van burgerlijke staat op routinematige huishoudelijke taakverdeling waarbij samenwonende stellen de huishoudelijke taken eerlijker verdelen dan getrouwde stellen. Deze bevinding ondersteunt Hypothese 1. Daarnaast is te zien dat het toevoegen van burgerlijke staat de invloed van de controlevariabele leeftijd significant doet afnemen ($b = 0,061, P > .05$).

In model 3 wordt ook de verdeling van betaalde arbeid meegenomen. Te zien is dat een klein deel van het effect van burgerlijke staat op huishoudelijke taakverdeling wordt verklaard door verschillen in de verdeling van betaalde arbeid tussen samenwonende en getrouwde stellen. Het effect van burgerlijke staat ($b = 6,884, p < .001$) is afgenomen. Deze afname is significant ($z = 6,607, P < .05$). Dit resultaat ondersteunt hypothese 2 in zoverre dat er sprake is van een gedeeltelijke mediatie van het effect van burgerlijke staat op huishoudelijke taakverdeling door de verdeling van betaalde arbeid. Wanneer er naar de verdeling van betaalde arbeid wordt gekeken, valt op dat wanneer vrouwen veel meer betaalde arbeid verrichten (80-100%) dan hun partner, hun relatieve deelname aan huishoudelijke taken afneemt ($b = -7,033, p < .001$) in vergelijking met een referentiegroep waarin beide partners evenveel tijd aan betaalde arbeid verrichten. Wanneer vrouwen meer betaalde arbeid verrichten dan hun partner (60 tot 79%), blijkt er geen significante afname te zijn van hun relatieve bijdrage aan huishoudelijk werk. Wanneer de man echter meer betaalde arbeid verricht, 60 tot 79%, dan de vrouw neemt het aandeel dat de vrouw aan huishoudelijke taken besteedt toe ($b = 8,945, p < .001$). Wanneer de man veel meer betaalde arbeid verricht (80 tot 100%) dan de vrouw neemt het aandeel dat de vrouw aan huishoudelijke taken besteedt, nog verder toe ($b = 14,122, p < .001$). Wanneer de man veel meer werkt dan de vrouw, heeft dit dus grotere gevolgen voor de huishoudelijke taakverdeling dan wanneer de vrouw veel meer werkt dan de man. Het lijkt erop dat de man pas meer huishoudelijke taken gaat uitvoeren wanneer de vrouw overduidelijk kostwinner is. Andersom is dit niet het geval. Wanneer de man maar een beetje meer werkt dan de vrouw, leidt dit al tot een grotere belasting van het huishoudelijk werk van de vrouw.

In model 4 wordt vervolgens ook gender ideologie meegenomen. Hoewel zowel de effecten van burgerlijke staat als van betaalde arbeid significant blijven, neemt hun effectgrootte in dit model af. Het effect van burgerlijke staat op huishoudelijke taakverdeling ($b = 6,175, p < .001$) is in dit model significant afgenomen ($Z = 3,669, P < .05$). Deze afname is veroorzaakt door toevoeging van gender ideologie. Wanneer een koppel een moderne gender ideologie aanhangt, neemt het aandeel dat de

vrouw aan huishoudelijk werk besteedt af ($b = -6,453$, $p < .001$). Er is dus sprake van een gedeeltelijke mediatie van het effect van burgerlijke staat op huishoudelijke taakverdeling door gender ideologie. Hoewel de samenhang tussen burgerlijke staat en huishoudelijke taakverdeling niet helemaal verdwijnt, geeft dit resultaat dus gedeeltelijke ondersteuning voor hypothese 3. Daarnaast is de invloed van 3 van de 4 categorieën van betaalde arbeid significant afgenomen. Alleen wanneer mannen 60 tot 79% van de betaalde arbeid verrichten, wordt niet een deel van het effect van betaalde arbeid wegverklaard door gender ideologie.

Als er gekeken wordt naar de verklaarde variantie van de modellen, valt op dat betaalde arbeid met 7,1% de grootste invloed heeft op het aandeel dat de vrouw aan huishoudelijke taken besteedt. De invloed van burgerlijke staat (2,1%) en gender ideologie (1,9%) zijn ongeveer gelijk.

In het laatste model is gekeken of er verschil is in de invloed van gender ideologie van mannen en vrouwen in plaats van de 'gemiddelde' gender ideologie van het koppel. Uit deze analyse blijkt dat de invloed van de gender ideologie van de man ($b = -4,714$, $P < .001$) groter is dan de invloed van de gender ideologie van de vrouw ($b = -1,502$, $P > .05$). De invloed van de genderideologie van de vrouw blijkt non-significant. Wanneer een man een moderne gender ideologie aanhangt, leidt dit dus tot een grote afname van het aandeel dat de vrouw aan huishoudelijke taken besteedt. Wanneer de vrouw een moderne gender ideologie aanhangt, verandert de taakverdeling niet significant.

Wanneer dit verschijnsel exploratief wordt bekeken voor getrouwde en samenwonende stellen apart, valt op dat de invloed van de gender ideologie van de getrouwde man ($b = -4,897$, $p < .0001$) kleiner is dan de invloed van de samenwonende man ($b = -7,632$, $p < .001$). Andersom is de invloed van de getrouwde vrouw ($b = -2,905$, $p < .001$) groter dan de invloed van de samenwonende vrouw ($b = -1,286$, $p > .05$). Dit zou kunnen betekenen dat de moderne gender ideologie van een man in een samenwonen relatie een grotere invloed heeft op de huishoudelijke taakverdeling dan de moderne gender ideologie van een getrouwde man. Ook al is een getrouwde man 'modern', dit leidt er minder dan bij samenwonende stellen toe dat hij relatief meer in het huishouden gaat doen. Daarnaast geldt ook dat de gender ideologie van vrouwen in een huwelijk meer invloed heeft op de taakverdeling dan de gender ideologie van vrouwen in een samenwonenrelatie. Hoewel een moderne gender ideologie van de samenwonende man dus een effect heeft op de taakverdeling, heeft de moderne gender ideologie van de samenwonende vrouw hier geen invloed op (voor tabel van dit model, zie bijlage 1). Gender ideologie verklaart bovendien een groter deel van de variantie in huishoudelijke taakverdeling bij samenwonende (3,8%) dan bij getrouwde stellen (3,4%). Of dit verschil significant is, is echter niet te zeggen.

DISCUSSIE

Dit onderzoek naar verschillen in huishoudelijke taakverdeling tussen getrouwde en samenwonende stellen had tot doel twee vragen te beantwoorden. De eerste vraag luidde: Is er een verschil in huishoudelijke taakverdeling tussen getrouwde en samenwonende stellen in Nederland? Om deze vraag te beantwoorden is er gebruik gemaakt van de ‘incomplete institutionalization’ theorie. Daaropvolgend is de vraag gesteld: Hoe kunnen de verschillen in huishoudelijke taakverdeling tussen getrouwde en samenwonende stellen verklaard worden? Getracht is deze vraag te beantwoorden aan de hand van de in de literatuur dominante theoretisch perspectieven; de ‘time availability’-, het ‘relative resources’- en het ‘gender perspectief’.

Resultaten uit dit onderzoek laten zien dat de eerste vraag bevestigend kan worden beantwoord. Uit de beschrijvende analyses komt naar voren dat de huishoudelijke taakverdeling van samenwonende stellen in Nederland verschilt van die van getrouwde stellen. Zo doet 51,5% van de getrouwde vrouwen veel meer huishoudelijk werk dan haar man, terwijl dit bij samenwonende vrouwen slechts 29,8% betreft. De toetsende analyses hebben dit effect van burgerlijke staat bevestigd. Burgerlijke staat blijkt een significant effect te hebben op de huishoudelijke taakverdeling.

Dit resultaat is in lijn met de ‘incomplete institutionalization’ theorie op basis waarvan verwacht werd dat samenwonende stellen een meer gelijke taakverdeling hanteren dan getrouwde stellen. De vraag is echter of deze verschillen in huishoudelijke taakverdeling daadwerkelijk worden veroorzaakt door verschillen in vaststaande regels betreffende de huishoudelijke taakverdeling tussen samenwonende en getrouwde stellen. Deze redenering gaat alleen op als burgerlijke staat de beste voorspeller blijft voor deze verschillen wanneer ook andere factoren worden meegenomen in de analyses.

Hoewel de eerste onderzoeksvraag een helder antwoord kent, zijn resultaten met betrekking op de tweede onderzoeksvraag minder eenduidig. Verschillen in huishoudelijke taakverdeling tussen getrouwde en samenwonende stellen blijken op een aantal manieren te kunnen worden verklaard. Met een combinatie van het ‘relative resources’- en het ‘time availability’ perspectief, werd verwacht dat getrouwde stellen hun taken minder evenredig verdelen dan samenwonende stellen omdat getrouwde mannen minder beschikbare tijd hebben. Betaalde arbeid zou het effect van burgerlijke staat op de huishoudelijke taakverdeling dus verklaren. Deze redenering kende een aantal veronderstellingen. Allereerst werd verondersteld dat getrouwde stellen hun kosten en baten delen terwijl samenwonende stellen deze van elkaar gescheiden houden. Omdat mannen in de huidige maatschappij nog steeds meer verdienen dan vrouwen, is het voor getrouwde stellen rationeel om de betaalde arbeid aan de man over te laten terwijl de vrouw de huishoudelijke taken op zich neemt. De baten van een werkende man zijn namelijk groter dan die van een werkende vrouw. Dit geldt echter niet voor samenwonende stellen omdat zij hun kosten en baten scheiden. De resultaten bevestigen de veronderstelling dat samenwonende en getrouwde stellen van elkaar verschillen wat betreft de verdeling van betaalde

arbeid. Zo blijkt dat samenwonende mannen in 37% van de gevallen meer werken dan hun vrouw, terwijl dit 48% van de getrouwde mannen betreft. Daarnaast werd verondersteld dat dit verschil in beschikbare tijd ook zou leiden tot een verschil in deelname aan huishoudelijke taken. Ook deze veronderstelling werd door de resultaten bevestigd. Betaalde arbeid bleek namelijk een significant effect te hebben op huishoudelijke taakverdeling. Wanneer mannen dus meer werken, besteden ze minder tijd aan het huishouden. Het 'time-availability' perspectief lijkt dus door deze bevindingen bevestigd te worden.

Toch zijn er ook resultaten die laten zien dat beschikbare tijd en huishoudelijke taakverdeling niet één op één met elkaar samenhangen. Zo blijkt uit de toetsende analyses dat de tijd dat de vrouw aan huishoudelijke taken besteedt niet significant afneemt wanneer ze een aandeel van 60 tot 80% in de betaalde arbeid van het koppel heeft. Hoewel de vrouw wel relatief meer huishoudelijke taken op zich neemt wanneer de man meer werkt, is dit andersom niet het geval. Slechts wanneer de vrouw overduidelijk kostwinner is, verandert de taakverdeling.

Een mogelijke verklaring hiervoor is dat het hebben van traditionele opvattingen over de rolverdeling tussen mannen en vrouwen mogelijk samengaat met een daadwerkelijke traditionele, en dus ongelijke taakverdeling. De beschikbare tijd van de vrouw is dan ondergeschikt aan de opvatting dat vrouwen het huishouden zouden moeten 'runnen' terwijl mannen verantwoordelijk zijn voor het inkomen. Uit de resultaten blijkt dat een moderne gender ideologie van het koppel inderdaad samengaat met relatief kleinere bijdrage van de vrouw aan huishoudelijke taken. Een moderne gender ideologie blijkt dus significant samen te hangen met een evenredige huishoudelijke taakverdeling. Daarnaast is overeenkomstig met de resultaten uit het onderzoek van Cunningham (2005) gebleken dat de gender ideologie van de man een significant grotere invloed heeft op de taakverdeling dan de gender ideologie van de vrouw. De invloed van de gender ideologie van de vrouw bleek zelfs non-significant. Dit betekent dat slechts wanneer de man een moderne gender ideologie aanhangt, de taakverdeling tussen mannen en vrouwen daadwerkelijk meer gelijk wordt. Een unieke nieuwe bevinding is echter dat een moderne gender ideologie van een getrouwde man een andere invloed heeft op de verdeling van huishoudelijke taken dan een moderne gender ideologie van een samenwonende man. Wanneer een samenwonende man een moderne gender ideologie heeft, hangt dit namelijk samen met een meer gelijke verdeling van huishoudelijke taken dan wanneer een getrouwde man een moderne gender ideologie heeft. Tegengesteld aan resultaten van Cunningham (2005), blijkt de rol van de gender ideologie van de samenwonende man in de huishoudelijke taakverdeling, groter dan die van de getrouwde man. Opvallend is bovendien dat de invloed van de gender ideologie van zowel de getrouwde man als de getrouwde vrouw een significant effect heeft op de huishoudelijke taakverdeling van het stel, terwijl bij samenwonende stellen alleen de gender ideologie van de man van significante invloed is. Hoewel samenwonende stellen hun taken dus gelijker verdelen dan getrouwde stellen, lijkt het erop dat naast het effect van betaalde arbeid, de gender ideologie van samenwonende mannen doorslaggevend is.

Terugkomend op de vraag welk theoretisch perspectief de verschillen in huishoudelijke taakverdeling het beste verklaart, kan worden gesteld dat dit onderzoek hierover geen uitsluitsel kan bieden. Het effect van zowel burgerlijke staat als betaalde arbeid op de huishoudelijke taakverdeling blijkt significant af te nemen wanneer rekening wordt gehouden met gender ideologie. Echter blijkt dat zowel betaalde arbeid als gender ideologie het effect van burgerlijke staat op huishoudelijke taakverdeling niet in zijn geheel wegverklaart. Hoewel toevoeging van verschillende factoren die huishoudelijke taakverdeling kunnen beïnvloeden, de invloed van andere factoren significant verminderden, is geen enkel theoretisch perspectief in zijn geheel wegverklaard door een andere. Dit wil zeggen dat elk van de genoemde perspectieven een rol lijkt te spelen in het verklaren van verschillen in taakverdeling tussen samenwonende en getrouwde stellen.

Ofschoon de vraag welk theoretisch perspectief de verschillen in huishoudelijke taakverdeling het best verklaart, niet eenduidig kan worden beantwoord, is dit onderzoek op een aantal manieren vernieuwend. Zo laat het onderzoek zien dat het in internationaal onderzoek aangetoonde verschil in taakverdeling tussen samenwonende en getrouwde stellen ook in Nederland aanwezig is. Daarnaast is het onderzoek uitgevoerd met een meer nauwkeurige en meer betrouwbare meting van de huishoudelijke taakverdeling (Lee & Waite, 2005). In tegenstelling tot veel andere onderzoeken is gebruik gemaakt van rapportage van de tijd die zowel de man als de vrouw per week aan een aantal huishoudelijke taken rapporteren te besteden. Een eventuele overschatting van de tijd die iemand zelf aan huishoudelijke taken besteedde, werd gecompenseerd door overschatting van de tijd die de partner aan huishoudelijke taken rapporteerde. Uit onderzoek is namelijk gebleken dat mannen en vrouwen niet van elkaar verschillen wat betreft het overschatten van de eigen bijdrage aan het huishouden (Lee & Waite, 2005).

Ook heeft dit onderzoek ook een aantal maatschappelijke implicaties. Allereerst is duidelijk geworden dat burgerlijke staat, na controle voor betaalde arbeid en gender ideologie de taakverdeling van Nederlandse stellen significant beïnvloedt. Als de trend van een afname van het aantal getrouwde stellen en een toename van het aantal samenwonende stellen zich voortzet, zou dit wellicht betekenen dat taken tussen partners in de toekomst gelijkjer verdeeld zullen gaan worden. Simpelweg omdat er meer samenwonende en minder getrouwde stellen zullen zijn.

Wanneer wordt gekeken naar het praktische belang van een gelijke huishoudelijke taakverdeling voor arbeidsparticipatie van vrouwen, is vooral interessant dat de gender ideologie van mannen de huishoudelijke taakverdeling meer beïnvloedt dan de gender ideologie van vrouwen. Het huidige beleid richt zich namelijk op gedrags- en attitude verandering van vrouwen en het aantrekkelijk maken van de arbeidsmarkt (Taskforce DeeltijdPlus, 2010). Echter is het wellicht daarnaast zinvol om ook op attitudeverandering van mannen te focussen. Zijn gender ideologie blijkt namelijk van invloed op de huishoudelijke taakverdeling. Kortom, wanneer de opvatting van mannen over de gewenste taakverdeling meer moderniseert, betekent dit wellicht dat de huishoudelijke

taakverdeling verandert waardoor vrouwen meer tijd vinden om te gaan werken, zonder een te hoge tijds- en werkdruk te ervaren (Baxter, Haynes & Hewitt, 2010).

Echter omdat er geen longitudinale data zijn gebruikt, kan er niet gesproken worden over causaliteit. Wanneer vrouwen in de toekomst door de vergrijzing min of meer gedwongen worden hun arbeidsparticipatie te vergroten, zal wellicht de huishoudelijke taakverdeling als gevolg daarvan gelijkjer worden.

Er zijn een aantal factoren te benoemen die de resultaten in dit onderzoek wellicht hebben beïnvloed. Het verschil tussen de bijdrage van mannen en vrouwen aan huishoudelijke taken lijkt in dit onderzoek groter dan het verschil dat in recent internationaal en nationaal onderzoek is gevonden (e.g. Bianchi et al., 2005; SCP, 2008). Dit verschil bedraagt in het huidige onderzoek 15 uur terwijl het SCP bijvoorbeeld een verschil van 12 uur rapporteert. Mogelijk is dit veroorzaakt door de relatief hoge leeftijd ($\mu = 50$, $SD = 13$) in de steekproef. Omdat de controlevariabele leeftijd significant blijkt samen te hangen met huishoudelijke taakverdeling kan namelijk worden verwacht dat de hoge gemiddelde leeftijd in deze steekproef samengaat met een meer ongelijke taakverdeling dan in de algehele Nederlandse populatie.

Dit verklaart mogelijk ook waarom de gemiddelde betaalde arbeid van zowel mannen als vrouwen in de steekproef lager is dan het landelijk gemiddelde. Om gepensioneerden niet uit te sluiten van de analyses is er namelijk gekozen om het aantal uren dat zij aan betaalde arbeid besteden op '1' vast te stellen. Wanneer beide partners gepensioneerd zijn ontstaat er dan namelijk een verdeling van betaalde arbeid van 50% om 50% waardoor de invloed van beschikbare tijd op huishoudelijke taakverdeling nog kon worden berekend. Doordat deze gepensioneerden zijn meeberekend in het gemiddelde valt de relatief korte werkweek van deze steekproef te verklaren.

Een duidelijke tekortkoming aan het huidige onderzoek is dat er voor de regressieanalyse niet is voldaan aan de voorwaarde van een normaal verdeelde afhankelijk variabele. De verdeling van huishoudelijke taken bleek namelijk erg scheef verdeeld te zijn. De analyse is toch uitgevoerd met deze scheve verdeling. De kans op het vinden van significante effecten nam hiermee af. Wellicht zou in vervolgonderzoek gebruik gemaakt kunnen worden van een logistische regressie-analyse. In vervolgonderzoek zou daarnaast ook rekening gehouden kunnen worden met verschillende samenlevingsvormen. In het huidige onderzoek is de focus gelegd op samenwonende en getrouwde heteroseksuele stellen. In vervolgonderzoek zou ook kunnen worden gekeken naar de taakverdeling van homoseksuele stellen. Zo kan inzicht worden verkregen in de factoren die meespelen in de verdeling van huishoudelijke taken wanneer deze niet op basis van sekse kan worden verklaard.

Ook is in dit onderzoek niet meegenomen of getrouwde stellen voorafgaand aan het huwelijk hebben samengewoond. Dit zou volgens onderzoek een significant effect hebben op de verdeling van huishoudelijke taken. Een periode van samenwonen, voorafgaand aan een huwelijk, zou voor een vrouw leiden tot een meer gelijke huishoudelijke taakverdeling (Baxter, 2005). Een longitudinale

studie zou meer licht kunnen werpen op de oorzaak-gevolgrelaties tussen burgerlijke staat, gender ideologie, betaalde arbeid en huishoudelijke taakverdeling. Zo kan bijvoorbeeld worden onderzocht of trouwen mensen traditioneler maakt of dat traditionele mensen sneller geneigd zijn te trouwen.

De resultaten van het huidige onderzoek laten zien dat de huishoudelijke taakverdelingen van getrouwde en samenwonenden stellen in Nederland, van elkaar verschillen. Deze analyse heeft laten zien dat deze verschillen zijn te verklaren vanuit alle genoemde perspectieven. Toekomstig onderzoek zal moeten uitwijzen op welke manier deze en andere theoretische perspectieven met elkaar samenhangen en elkaar aanvullen. Mogelijk zal op deze manier een overkoepelend theoretisch perspectief kunnen worden ontwikkeld dat een groter deel van de verschillen in verdeling van huishoudelijke taken tussen samenwonende en getrouwde stellen zou kunnen verklaren.

REFERENTIES

- Batalova, J. A., & Cohen, P. N. (2002). Premarital cohabitation and housework: Couples in cross-national perspective. *Journal of Marriage and Family*, 64, 743-755.
- Baxter, J. (2005). To Marry or Not to Marry: Marital Status and the Household Division of Labor. *Journal of Family Issues*, 26, 300-321.
- Baxter, J., Hewitt, B., & Haynes, M. (2008). Life course transitions and housework: Marriage, parenthood and time on housework. *Journal of Marriage and Family*, 70, 259-272.
- Baxter, J., Haynes, M., Hewitt, B. (2010). Pathways Into Marriage: Cohabitation and the Domestic Division of labor. *Journal of Family Issues*, 31, 1507-1530.
- Bianchi, S.M., Milkie, M.A., Sayer, L.C. & Robinson, J.P. (2000). Is anyone doing the housework? Trends in the gender division of household labour. *Social Forces*, 79(1), 191-228.
- Blair, Sampson L., and Daniel T. Lichter.(1991) "Measuring the Division of Household Labor: Gender Segregation of Housework among American Couples. *Journal of Family Issues* 12, 91- 113.
- Blumstein, Philip, and Pepper Schwartz. 1983. American Couples: Money, Work, Sex. William Morrow.
- Brines, J., & Joyner, K. (1999). The ties that bind: Principles of cohesion in cohabitation and marriage. *American Sociological Review*, 64, 333-355.
- Centraal bureau voor de statistiek (2004). *De Nederlandse samenleving 2004. Sociale trends*. Centraal bureau voor de statistiek, Den Haag, P 1-217.
- Clarkberg, M. E., Stolzenberg, R. M., & Waite, L. J. (1995). Attitudes, values, and entrance into cohabitational versus marital unions. *Social Forces*, 74, 609-634.
- Coltrane, S. (2000) Research on household labour: Modeling and measuring the social embeddedness of routine family work. *Journal of Marriage and the Family*, 62(4), 1208-1233.
- Cunningham, M. (2005). Gender in cohabitation and marriage: The influence of gender ideology on housework allocation over the life course. *Journal of Family Issues*, 26, 1037-1061.
- Davis, S., Greenstein, T., & Marks, J. (2007). Effects of union type on division of household labor: Do cohabiting men really perform more housework? *Journal of Family Issues*, 28, 1246-1272.
- Dykstra, P.A., Kalmijn, M., Kijn, T.C.M., Komter, A.E., Liefbroer, A.C. & Mulder, C.H. (2005). *Codebook of the Netherlands Kinship Panel Study, Wave 1*. Den Haag: NKPS.
- Dykstra, P.A., Kalmijn, M., Kijn, T.C.M., Komter, A.E., Liefbroer, A.C. & Mulder, C.H. (2007). *Codebook of the Netherlands Kinship Panel Study, Wave 2*. Den Haag: NKPS.
- Gupta, S. (1999). The effects of transistions in marital status on men's performance of housework. *Journal of Marriage and the Family*, 61, 700-711.

- Keuzenkamp, S., Hoghiemstra, E, Breedveld, K &Merens, A. (2000). *De kunst van het combineren*.
Sociaal en Cultureel Planbureau, Den Haag, p 1-188.
- Lee, Y.-S., &Waite, L. J. (2005). Husbands' and wives' time spent on housework:
A comparison of measures. *Journal of Marriage and Family*, 67, 328-336.
- Ministerie van Sociale Zaken en Werkgelegenheid (2010). *Kabinetsstandpunt Taskforce DeeltijdPlus*.
Den Haag: Rijksoverheid.
- Paternoster R., Mazerolle, P. & Piquero, A. (1998). Using the correct statistical test for the equality of
regressieon coefficients. *Criminology* 36,4, 859- 866.
- South, S. J., &Spitze, G. (1994). Housework in marital and nonmarital households. *American
Sociological Review*, 59, 327-347.
- Stafford, R., Backman, E., &DiBona, P. (1977). The division of labor among cohabiting and married
couples. *Journal of Marriage and the Family*, 50, 595-618.

Bijlage 1.

Tabel 3. Resultaten exploratieve lineaire regressie analyse van de invloed van gender ideologie op huishoudelijke taakverdeling van samenwonende en getrouwde stellen apart.

		Samenwonende stellen	Getrouwde stellen
Intercept		100,866 (12,505) ***	105,662 (3,856)***
Gender ideologie	Man	-7,632 (2,233)***	-4,897 (0,901)***
	Vrouw	-1,286 (2,654)	-2,905 (0,982)**
R ²		0,038	0,034
N		361	2038

*p<.05 , ** p<.01 , *** p<.001 (tweezijdige toets)

NB: De getallen tussen haakjes zijn standaard errors.